

B
479.

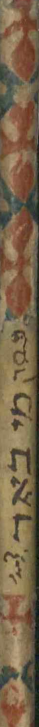
820

103

7

10

700

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 479.

ע"מ ע"מ
הפסק
 במהרר יבחק
 לואון ן כור תושב בעיר אנקלור
 וכמהרר יעקב ישראל מריקנט הרויניס
 אשר הובררו לרון דלת ע"י הרוב אשר
 בין כמהרר שלמה ממור לול ובין
 המשביל כהר יעקב קאטלנו תושב עיר
 מאציראט ואשר השיבו על הפסק הנז
 מעל הנאוט'ורבניק'ק רומ' ובטלוהו
 נרצ' פ' רומא רבתי ע"י שלמה בכמר
 יבחק ולישבונה נע ברשו מעל הויקרו
 ירה שנת הורו ליה קראו בסמו לטק

7
 פ' 7

Cemente Benally
Angelo

זה הפסק דין הפתון מפני כמלהרר ויחזק ליהאון ׀ צור
ובמלהרר יעקב ישראל מראקנט הנל

על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת
ועל השלום ושלשתם מצאנום תלתא
תלתא בחד קינא כי בהיות הדין דין אמת לאמתו מרבבה שלום
בעולם . בעולם הזה לעשות כי לא ישנא יותר את אחיו בלבבו
אחרי שהחזיר לו את שלו . ובעולם הבא לעשות כי תבא הנזילה
מתחת ידו וליזמיר ולחיל בארחא ועכ חשנו ולא התמהמהנו לבא פה
מציראט לשמוע דברי ריבות הגאון במלהרר שלמה יכו ממורדלו אלנו
מזר אחד . זאת דברי ריבות הכבוד המעבול במר יעקב קטאר
יכו וקבלנו עלינו לרון ביניהם דין תורה אחרי כי כן נתרצו שניהם .
ולפני יי נתחנן יורה משפטיו ליעקב ותורתו לישראל ויחזק בא מבא
באר לחי רואי לראות ולהסתכל באספקלאריאה המאירה ויגבר בארי
לרון משפטיו אמת . ולמען יתלכנו הדברים באר היטב מראשית
בזאת נוריע על מה אצו זאת הטענה הטבעו ומי ירה אכן פנתה
ואחרי זאת נגזר אולי להצדיק הצדיק ולהרשיע את הרשע כרינו בלי
משא פנים וכלי מקח שומר רק הדין יקוב את ההר :

לימים עברו חלפו למו מזכר ר יעקב קטל'אנו הנזכ לעיל למלהרר
שלמה יכו הנל לעיל בית אחד במצירא והתנה בשטר
המכירה בזה הלשון כלשון נכרי חיד מורב לזה הבית בלי סירוויטו
ובלי סביויטו וצאני בכלל ובפרט . ולשון זה של סירוויטו לפי מרה
מפורש לנו מחכמי הגוים רל כגון שלא יהיה עובד לבית אחר
להעביר כתובו כגור או ביב לשפוך מימיהם או שאר תשמיש : ויהי
אחרי כן מהרר שלמה יכו הל' וצעק נגר ר יעקב כי הטענה בשכר
הבית שמכר לו בער ת'ת ק' קקורי ולפי השומא שעשו מקצת בני
ארס הבקיאוס בשומא אינו שזה אפילו החצי מסכום זה ורצה לבטל
המקח . ועו טוען מהרר שלמה כי ר יעקב לא קיים לו הכתוב בשטר
המכירה כי שם מפורש שהבית הזה יהיה בלי סירוויטו והרי הביית

המרת לשכנו אחרי המכר כי בוכ של שופכין כי מעס יעברו
 המים הזרונים וסרוחים של שכנים דרך הקרקע למטה בביתו
 ובחנותו. עו טוען מהר' שלמה בייס בבית עור מומים אחרים
 אשר לא יורע בהם טרם קנות הבית וזה שהבית כלו אי רוכן חלולים
 חלולים ע' בקיע' אשר בקירות. ועו טוען מהרר' שלמה בייס כותל
 בבית אשר הוא בנוי למעלה ואינו שקוע בקרקע כמנהג המדינה
 ומוכן הוא ליפול. ועל כל הטענות הל' מהרר' שלמה רוצה לבטל המקח
 ועו שול מהרר' שלמה לר' יעקב שיפרע לו ההוצאות שעשה בטענה
 הזאת לבתלי היות צוית דינא. עור שול מהרר' לר' יעקב שבהיות
 שבשכיל קניית הבית ערנין נשאר לו חייב ח' סקורי מכבול
 בשט' מריפוסיו מעשה הר' שלמה על פרעון הבית ועתה הור'
 שול לר' יעקב למחוק לו אותו השטר ולהחזיר לו המעות שנתן לו
 לקצת פרעון הבית :

ורנה כמר יעקב הנל השיב על כל דברי מהרר' שלמה הנל על

ראשון ראשון ועל אחרון אחרון ואמכ כי מר

שטען מהרר' שלמה שנתאנה ביותר מפלג' לאינו כי הוא הולך מס

אנשי בקיאי בשומא ושמוהו הרבה יותר ממה שאל מהרר' שלמה ער

כי אין בו טעות יותר מפלג' ולא פלג'. ועלמה שטוען מהרר' שלמה

לאל כי יש בבית ביב וא' יש בו סירוטו. השיב כמ' יעקב כי כמהרר'

ירע בו וא' מחל. והביא כמר יעקב ער' לפנינו כי אל הרר' שלמה

בפניהם שהבית אשר קנה היה בו ביב ואלא היר' מקפיד בזה כי

רעתו היה להקירו. ועל מה שטוען מהרר' שלמה בייס בבית ג' שאל

מומין כמו בקע' בכתל' השיב כמר יעקב כי פעמי' רבית נכנס הרר'

שלמה בבית טרם קנותו אותו וראה הכל ואחר שקנאו סבר וקביל.

ועל מה שטוען עו מהרר' שלמה בייס כותל שאין שקוע בקרקע השיב

כמר יעקב כי גם זה ראה וירע קודם הקנייה. ועל מה שטוען כמר

יעקב נגר הרר' שלמה וא' כי נשתמש בבית אחר שירע באו המומין

והביא עדים לפנינו על הרבר הזה וחקרנוס ודרשנוס הטב והעיר

לפנינו כי הובאו שמה שתי תיבות מממונו ותקף אחר כך ר' שיבס'

אחר באשר הוא כתו אכלינו בערויות. ומל' טוען כמר יעקב

שמאחר שנשתמש בו מעט מזער אחר יורעו במומין לא וכל לבטל
 המקח . עוד טוען ר' יעקב שלא לבטל המקח עין כי אם יש בו
 מומא הוא יתקנס ויטיבס . עו טוען במר יעקב שאין לבטל המקח
 כי בשטר המכירה כתוב א"כ שגורר להסיר מעל הקונה כל טענה
 שעבור וסירוויטו שיהיה בבית הזה ושהוא רוצה להשיב כל הדברים
 והמקח יעמוד על עמרו . ועל מה שטוען עו מהר' שלמה לפרוע לו
 כל ההוצאות שעשה על הטענה הזאת אולי כי הוא לא הירא סרבן
 מעול ואין לו לפרוע כלום . ועל מה שטוען עו מהר' שלמה נגר במר
 יעקב שימחק לו השטר מדיפוסטו שעשה על קניית הבית רהיב
 במר יעקב כי רוצה שכמהרר' שלמה יפרע לו הכת' בשטר וא"כ
 ימחקנו לו כי הוא רוצה לקיים המקח ולא לבטלו :

אלה

הם דברי ריבותם למשפחותם לנאיהם כפי מה שספרו
 לפנינו . ואנחנו הדיונים באנו להסקיט המחלוקות
 בהוריענו את חקי האלהים ואת תורותיו :

ונאמר

שהמקח הזה הוא בטל מכמה טעמים וביד מהרר'
 שלמה יצו הנל לחזור בו . אמנם לא מכח הטענה
 הראשונה שטוען מהרר' שלמה משום אונאה שהר' ים בקיראים
 בשומא ששמו הבית ל' ביותר מחצי ממכרו הרבה לפי מה שהביא
 ה' יעקב לפנינו דיסאמיני על זה וא"כ אין כאן אונאה אליכא דמאן
 דאמר דיש אונאה לקרקעות ביותר מפלגא והוא דעת ר' תוספות
 והראש ואם כן המקח קיים . ואפי' אם כלם היו שותף אותו בפחות
 מחצי דמי ממכרו לא היה כזה בטול מקח לפי מה שפסק הרב אלפס
 בבבא מציעא בפרק הזהב שאין אונאה לקרקעות כלל . ואף אם
 נפסק שיש אונאה ביותר מפלגא כמו שפסקו התוספות בפס' ר"ח ב' פ'
 הזהב וזה לשונו אמר רב נחמן אלא חסא אונאה אין להם בטול מקח
 יש להם משמע רב נחמן לא פליג אחסא רבו . וקשה לה' דר' ר' ר' ר'
 החובל אל זכין ב' וסוה ק' סבור מינה כל . אמר נחמן אין אונאה
 לקרקעות אלא אפי' בטול מקח אין להם . ותרץ ר' ר' ר' ר' ר'
 ער פלגא אבל מפלגא ואילך מקרי בטול מקח ויש להם ואפי' שפיר
 הא רתנן ר' יהודה חף המוכר בהמה ומרגלית אין להם ר' אונאה

ומפרש בן מרא עד כדי דמיון מרקאמר אף משמע דקרקעות נמי
 אית להו האי שיעורא . ובפ' למנה נזונת תנן שו"ס הירויניס
 ספחתו שתות אוהותירו שתות מכרן בטל . רשב"א אול מכרן קיים
 ומפרש התם מכרן קיים עד פלגא עכ"ל . הנה מבאין ראיה שיש
 אונאה לפי דברי התוספו בקרקע ביותר מפלגא וכן פסק ג"ב הרא"ש
 וכו' ר' יעקב בחשן משפט מ"מ בנדרן דירן אין המקח בטל מטעם זה
 לפי שרעות האנשי אשר שמו הבית אינם שוין כי יש מי ששם אורנו
 בפחות בחצי דמי ממכרו ויש ששם אותו ביותר ומאחר שאינו ברור
 אצלנו שיהיה בו אונאה ביותר מפלגא אין לנו לבטל המקח . ועוד
 אפי' היה ברור אצלנו שיש בו טעות יותר מפלגא אין יכול לבטל
 המקח משום אונאה שהרי שהא יותר משעור חזרה כי בפ' הזהב אל
 ר' יהודה הנשיא זה חזק בכרי שיראה לתגר אולקרוכו ופ"ש וז"ל זה
 זה אונאה ובטול מקח עכ"ל . הנה מבאין ראיה שאפי' אם נתאנה
 לוקח שעור שגורס בטול המקח כמו ביותר משתות במטלטלי וביותר
 מפלגא בקרקעו מ"מ אין לו זמן לחזור בו רק בכרי שיראה לתגר או
 לקרבו וזה השעור כך הוא בקרקעות כמו במטלטלי לפי דעת הפוס'
 שיש אונאה בקרקעו . ואם כן בנדרן דירן ששהא יותר מזה השיעור
 אינו יכול לבטל המקח מטעם זה :

אבל

בטול המקח הזה הוא מטעמי אחרי זה כי ר' יעקב יבז'
 הנ"ל פסק עמו לתת לו בלתי שרית כלל ועקר במבואר
 בשטר נזכרי והנה הבית הזה משרת ועובר לשכנים מחמת הדיב
 אשר בתוכו בקרקע אשר דרך שם יעברו המים הזרונים והסרוחין
 מהשכנים כי אין כח ביד מהדר שלמה כי לעבוד עבודת השכנים
 ג"ב יעמוד שם בביתו ואחרי היות בו השרות הזה המקח בטל כי זה
 הוא מום גדול ואפי' אם בני המדינה לא היו מחזירין על מום כזה
 המקח מ"מ בנדרן זה מחזירין מאחר שפירש בשטה המקח שלא יהיה
 בו שרות כלל ועקר והרי יש בו שרות אם כן המקח בטל וראיה ממח
 שכתב הד"ס במ"ל בספר קנין בהלכו מכירה פר' טו וז"ל כל שהסכימו
 עליו בני המדינה שהוא מום שמחזיר בו מקח זה מחזירין . וכל
 שהסכימו עליו שאינו מום הרי זה אינו מחזיר בו לא אם פירש שכל

הנזכר ונותן סתם על מנהג המדינה הוא סומך ע"כ. • וכן פסק הס"מ
בל"אין סימן ק"ע וכן בעל הטור בחשן משפט בסימן ר"כ הרי מכאן
שכל זמן שפירש שלא יהיה בו דבר פלו' אין לנו ללכת אחר מנהג
המדינה רק אחר מה שפירש. ומאחר שלא קיים מקחו בטל.
ומשנה שלמה שנינו ב"ב פ' המוכר את הספינה ארבע מרות
במוכרין מוכר לו חטין יפות ונמצאו רעות הלוקח יכול לחזור בו
רעות ונמצאו יפות המוכר יכול לחזור בו יפות ונמצאו יפות רעות
ונמצאו רעות אין אחר מהם יכול לחזור בו וכתב המגיד משנה על
זה בפ"ז מהלכות טהרה לה"ס במ"ז ו"ל ארבע מרות במוכרין
משנה פ' המוכר את הספינה ופרשן ז"ל שאמר המוכר שהם יפות
ונמצאו שקורין לכמותן בכמות שהן רעות אע"פ שאין אונאת שותת בין
לו לא ברמי המקח אפי' הכי הלוקח יכול לחזור בו מפני שהטעהו ויש
ביניהם שנוי השם והרי זה קצת בשנוי חפץ בחפץ שאם רצה המתאבל
לחזור בו ולבטל מקחו רשאי אבל לא המוכר לפי שאינו שנוי חפץ
לגמרי ע"כ. • הרי שכשים שנוי שם ממה שהתנה עמו הרשות
ביר הלוקח לחזור בו ואין לך שנוי השם גדול מזה שהתנה לתת לו
בית בלתי סירוויטו ונתן לו בית בסירוויטו הרי זה ממש כמוכר חטין
יפות ונמצאו רעות ואין לומר כי דוקא שם יכול לחזור בו הלוקח יען כי
נתן לו דבר שאינו שוה כלום אבל כאן הרי יכול לרדור בבית גס אם
יהיה בו הכיב. זה אינו כי מה שאמר חטין יפות ונמצאו רעות אין
פירושו שהיו רעות שלא יהיו ראויים לאכילה שאם כן פשיטא שיכול
לחזור בו שהרי יש כאן אונאה בירת משתות והמקח בטל רק פירושו
שנמצאו רעות שאינם ל"ב טובות שיש בני אדם שקורין לכמותן רע
הרי אומר מפורש שבשנוי השם יש בטול מקח וכרא"ן ג' יש שנוי
השם שבשטר כתוב בית בלי סירוויטו והנה בבית הזה יש בו סירוויטו
מהכיב שיש בתוכו כמו שכתבנו ואין לומר שהסירוויטו ה"ל ר"ל שלא
יהיה משועבד לחובות או נרוניות שהרי זה כבר מפורש בשטר
בלשונות אחרות אשר שם שאומר שמוכר לו הבית הזה ליברא
ואקוה וספ"יטה וכלי שום אובלי' אציאני וא"כ אחרי שכמרדר
שלמה כתאנה יכול לחזור בו וידו על העליון וכדתנן בבבא מציעא פ"ד

החבמי שהוטל ידו על העלינה רצה אומר לו תן לי מעותי אותן
לי מה שאנתי ופראי ואל מי שהוטל מי שנתאנה עכל .

ומה שהשיב כמד יעקב כי מהרר שלמה ידע בבית ומחל באמרו
לפני אנשים כי היה מבקש להסיר הכיב הזה מלפניו איך

מכאן ראיה שעל זה ימחול מעבורו סגור לתת לו בית בלי סירויטו
והראיה ממה שכתב המרדכי בפך רבבא מציעא על מה שאמרו בנח

הוראת בעל רין כמאה עדים דמי ואל אימתי בזמן שתבעוהו והורה
אבל אם הורה מעצמו יכול לומר משטה אני כך שהפה שאמר הורא

הפה שהתיר עכל . הרי בכאן שמה שאמר הכר שלא בפני הכר
חבירו אינו כלום ויכול לחזור בו . ואף גם שאמר באן בפני אנשי

בי ידע בבית ולא היה מקפיד עליו איך זה כלום מאחר שלא היה שם
באר יעקב המוכר וכל מה שהיה אומר מהרר שלמה עם בני ארם

ומראה עצמו כלא קפיד מהכיב לא היה אלא להוכיח מפייהם חומר
מעבור הכיב אשר יש לו עם השכנים ועור אנו אומרים שאלי אם

מחל בפני הכר מעבורו בעל פה לאו כלום הוא וראיה ממה שכתב
המרדכי בבבא מציעא פה האומנין ואל ונשאל לך מאיר על מלמד

שהתחיל ללמוד ואמר לו בעל הבית לך מעמרי אינו חפץ כך ונתרצה
המלמד ושוכ חזר בו בעל הבית ורוצה לעכבו והמלמד אומר מחלתי

לי מעבורי ואינו רוצה ללמוד לך יותר והשיב כל שלא מחל מעבורו
באמירה בעלמא וראיה מפך רקדושין דפריך גבי עבר עברי ולימא

ליה באפי תרי זיל ומשני עבר עברי גופו קנוי לא רל לא זכי נפסיה
באמירה בעלמא והה בדרין זה דמי מנין פועל לעבר עברי בפרק ק

רבבא מציעא עכל . **הרי** מכאן שמחילת השעבור
בעל פה לאו כלום הוא והנה כשם שמחילת השעבור

על פה לאו כלום הוא בענין עבר עברי ובענין פועל כמו שהבאנו הל
בענין השעבור אשר יש לו על חבירו בשטר אינו כלום לבטלו באמירה

בעלמא . ולכן נחזור לענין ראשון ונאמר שהמקח בטל מארר
שלא קיים לו מה שכתוב בשטר כי השטר הוא עקר והדברים דברי .

ועל מה שטוען עור מהרר שלמה להחזיר המקח יען כי יש בו בקעים
בבית הבית הנה אכחנו ראינו מקצת הבקע גס שאלנו לבנא

ליורעים

ולו ידעו כי בחכמת הכנין אם יש בהם ככנה ואמרו כי דרך כל כורסל
להיות בו בקעים והסבה היא על השתקעם בקרקע יותר אחר
עשייתם ומשום הא וראוי לא אירא להחזיר המקח ומה שכתב הר
ירוחם בארס וחזה במשרים נתיב וא בקוף חלקו בשם ר' יוסף מנש
מכותל רעוע נקרא מוס אנו אומרים דהינו רוקא כשהכורסל מוכן
ליפול כי זה הוא לשון רעוע הומיא רמה שאמר בבתוכות בסוף פר
אונערות תניא ר' נתן אומר מניין שלא יגרל ארס כלב רע בריוך
ביתו ולא יעמיד קולם רעוע בתוך ביתו שנאמר ולא תשים דמוס
בביתך ומה התם מייורי בקולם שהוא מוכן ליפול שאז קרינן עליו
ולא תשים דמוס בביתך אף הבא לשון רעוע פירושו שכור ומסוכן
ליפול והנה מחמת אותן הבקעים אין הבתלי נופלים:
אמנם מה שטען עוד מהרר שלמה שיש כתל בכית שראינו
שקוע בקרקע בדרך הכתלים הא וראוי טענה היא כי
פשיט וראוי שהקרקע עשוי להתפרר כל שעה וכאשר פור התפוררה
הארץ אשר מתחת הכותל יפול ארצה ולא יעמוד על עמדו וזה הורא
וראוי מוס וכן שאלנו לבנאים ולאנשים אחרים בקיאים והורו לדברינו
שהכותל בלי יסוד שקוע בקרקע הוא מוס ומאחר שהוא מוס המקח
בטל כמו שכתב רבי ירוחם בספר ארס וחזה במשרים נתיב וא בקוף
חלקו בשם תשובת רב אפם ואל ומה ששאתם באי זה מוס יבטל המק
לא הזכירו רבותינו בחכרות מומים כמו שהזכירו בארס הילכך
חזינו כל מילירקפרי עליה אנשי הוא מוס ובטל המקח עכל כן
פסק הרם במזל בהלכות מבירה פר' י' שהמוס מבטל המקח וכל בקרק
שכתב ואל המוכר קרקע לחבירו ואכל פירותיה ואחר זמן נראה לו בו
מוס אם רצה להחזיר קרקע לבעלים מחזיר כל הפיר ות שאכל ואם
היה חצר ורר בו צריך להעלות לו שכר עכל וכן נמי פסק בעל
הטור בחשן משפט סימן ר' ל' הנה באן שמשום מומים מבטלין המק
נס בקרקעות **ומה** שהשיב כמר יעקב כי מהרר
שלמה נכנס באותו בית פעמים רבות קודם שקנה
אותו ויש לנו לומר שידע וראה בכל אלה המומים אין זה טענה שכבר
קיימא לן בשבועות פ' שבעת העד כל מלת דלא דמיא עליה דאני

עביר ליה ולאו ארעתו . וא"כ גם שנכנס שם פעמי' רבו אין לנו לומר
שהביט והסגיר במומו' כי אז לא היה מוטל עליו לרעוק בזה כי הבטתו
בבית היה באקראי בעלמא וא"כ אם ראה אותם לאו ארעתיה וכן
האר' שלמה קבל עליו בשבועה חמורה ובחרם שהוא לא הרגיש ולא
ידע בבית שום מום קודם הקנייה ובשעת הקנייה כי האמין לרב ר' י
ר' יעקב בהיותו אהובו אבל אחר שראה בה מומי' מכיב של שופכים
ומכתלים שאינן שקועים בקרקע ובקעים בכתלים . אז נמר בלבן
להחזיר המקח : ועל מה שטוען הר' יעקב שכלה' הר'
שלמה נשתמש בבירת אחר שירע בביב
ובשאר המומים ועל זה הביא עדים לפנינו שאמרו שהובא שם
ממונו וא"כ כבר מחל במומו' כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות מכירה
פר ט' הל' . וכן המוכר לחבירו קרקע או עבר או בהמה או שאר
מטלטלין ונמצא במקח מום שלא ידע בו הלוקח מחזירו א"כ לאחר
במה שנים שזה מקח טעות הוא והוא שלא ישתמש במקח האחר
שירע במום אבל אם ישתמש בו אחר שירע במום הרי זה מחל ואינו
יכול להחזיר ע"כ . וכן פסק הפ"מ ובעל הטורים נראה א"כ מכאן
שאחר שירע במום ונשתמש בו כבר מחל . ובדקדוק ר"ן ז"ל שהובא
שם ממונו הרי זה נשתמש בו וא"כ לא יוכל לחזרו בו . כהא דראינו
אומרי' שאם אמת היה הדבר שמהרר שלמה שלח שם ממון ר' ר' י
התחיל להשתמש בו ולא היה יכול לחזור בו . אמנם חקרנו ודרשנו
היטב והשבענו את מהרר שלמה אם הוא שלח שם אותו ממון והוא
קבל עליו בשבועה ובחרם חמור שמעולם לא שלח שם ממון כי
דעתו היה לחזור בו אחרי יריעת המומים ולא ישתמש בו כלל ועקר
רק המעטירה אשתו שלחה שם אותו הממון בלתי יריעתו והוא
בהרגישו ברכה תקף שלח להחזיר אחר את אשר נשתלח שם על ידי
אותם הסבלים ממש ועל הביא לפנינו עדי' כאמנ"ס שהעירו איך הוא
צעק נגד אשתו אחרי יורעו כי שלחה שם אותם התיבות . ונסד
העדים שהביא במלך יעקב אין שום אחר שיעיר כי מהרר שלמה צוה
להוליך שם ממון רק שהובא שם ממונו א"כ לא הורה מר' ער' הר'
שלמה השמוע הלז ויכול לחזור בו .

ועל מה שטוען במלך יעקב שרצה לתקן המומין והיה
המקח קיים אנו אומרים שדבריו בטלין שמאחר
שהיה צריך לתקן המעוות ולחדש בו אמרינו פנים חדשות באו לבא
כמו שכתב הירושלמי בארם וחוה במשרים נתיב יא' בסוף חלק ו
בסם תשובת ה' יוסף מנ"ש רבש"ממוס הוא בנוף הקרקע החלופין
בטלין וכן המכר בטל ואל' ה' אף ביד המוכר לתקן המומים אשר
בנוף הבית ורשות ביה הקונה לבטל המקח

ועל מה שטוען במלך יעקב כי כתו בשטר המכירה שאם יארע
שום טענה נגד הקוריוטו מהבית הזה שנודר להטובו
ומכאן נראה לו שיש בידו לתקן המומין אנו אומרים כי אין זה במשמע
כו' לשון השטר הוא שנודר להסיר מעל הקונה כל טענה שיובלו לטוען
נגדו להבא הן בנוף הבית הן בקוריוטו כנזכר שם שאף להקדור מעליו
מהקונה כל ערעורין הן שיערערו בפרופריאטא או סריוטו ואל' אין
פורשו שהיו הרשות בידו לתקן המומין כי ארבה כבר הרגה
בתחלה שלא יהיה סריוטו בבית וא"כ יש לנו לפרש שהתחתון לא
יסתור העליון מאחר שאפשר לקיים שניהם כי מה שסנינו בבכ' פרק
בט' פשוט כתו בו מלמעלה מנה ומלמטה מאתים מלמעלה מאתים
ומלמטה מנה הכל הולך אחר התחתון היינו רוקא כשתן סותרים
זה את זה אבל כשאין סותרים זה את זה התחתון ילמוד מהעליון
וכמו שכתב מהרריק סימן י' הנה אל' גם באן שאין סתירה ילמוד
סתם מן המפורש :

ועל מה שטוענין זה לזה לפרו'
ההוצאות שנעשו על הדין הזה אנו אומרים כי כל מי שהוציא מעות
להביא חברו בדיני ישראל חייב הסרבן לפרוע לו כמו שכתב הראש ב'פ'
זה בורר ובכ"פ פרק הגזל ומאכל והמוציא מחבירו עליו הראיה סוף
דבר אנו הריונים פוסקין שהמקח הזה יהיה בטל לגמרי מן הטעמי'
שהבאנו לעיל שבמלך יעקב יצו ה' ומחוק השטר מדיפוסטו של ה'ל'
סקורי אשר יש לו נגד מהרר שלמה יצו ה'ל' ואל' במלך יעקב קטלא
יצו ה'ל' יחזיר למחרר שלמה ה'ל' ה'ל' סקורי אחרים ראש קבל
מחרר שלמה יא' בעד מכירת הבית כנזכר לעיל יחזירם איו בזמן

שלמים יום כזמן כ"ד ובזה יעלה לסך תשע מאות מקורי שנמל הבית
ה'ל' כמבוא' בשטר נכריו'ל' הבית יהיה מכמר יעקב ה'ל' ככראשונה .
וכמהרר שלמה ימחוק לכמר יעקב השטר ממכירת הבית ויעשו

שוכר ופטור גמור זה לזה ושלום על ישראל :

כל זה פסקנו ונזרנו אנחנו הדיוני' החתומין למטה מכר

הקונפרומיט' שעשו לנו מרכוס לרין בן קר' בדי

ריבותם בדין תורה . וגם כי בירושלמי' פ'ק' דסנהדרין ר'אמר רבי

יוסף בר' ח' לפתא אתנן תרי בר' נש מירון קומי אמר' ליה על מנ'ר

סתרינני דין תורה אמר לון אני איני יורע דין תורה מכל מקום

לא היה ברעתו לומר שאינו מן האפשר לרין דין תורה רק אמר זה

להתרחק בכל היכולת שלא לרין דין תורה כי דעתו היה לפשר ביניה

דק'ל בפ'ק' דסנהדרין דמכזה לכזע כדכתיב אמת משפט ושלום שפטו

בשעריכם . אמנם בנרין דין בי' שני החלקים נתעצמו לרין ולא

לפשרה נכנסנו בעובי הקורה לרין אותם דין תורה ובכן בטלנו המק

כי התורה כוונת ואומרת וכי תמכרו ממכר לעמיתך ואוקנה מיר

עמיתך א' תנו איש את אחיו . וגם רב'לה'ז'ב' דר'ל'ופ' הפסוק

ואמרו או קנה מיר עמיתך רב' הנקנה מיר ליר יבאו קרקעות שאינן

מטלטלין היינו לענין אונאה דשתות אבל לענין אונאה דיותר מפל'ג

וגם לענין מומין והיו מקח טעות הכל בכלל ואפי' קרקעות :

ומעתה אנו גוזרין בגזרת הנחש ובקנס הנזל בקונפרומיט'

על כמהרר שלמה ממו' רלון' ה'ל' ועל כמר יעקב קטל'

יב' ה'ל' שיקבלו עליהם הדין ה'ל' ולא יתנו כתף סודרת והיור' ארת

דבר י' לשמוע בקולנו ולקיים את כל רב'רי התורה הזאת ברכות

יעטה וגם ברוך יהיה :

י' א'ל'רש אפרילי שנת חמשת אלפיו'ס ו'ל' לכריאת עולם :

אנו מרבר בצדקה רב להושיע יצחק ליאון בן הגאון כמהרר א'זער

ספרדין כור זל' דיון :

אני מרבר בצדקה רב להושיע יעקב ישראל כמר רפ'ל זל'ה' פינכ'י

דין :

הלו הם התשובות אשר השיבו מעלת גאוננו
ורבני רומי לבשר הפסק דין הכתוב לעיל :

ענין נקודות בלוי ראוי כפי המקום יד תכלית הכתוב ידוע. ויש להבין מדוע נקראו על שם נקודות

ענין נקודות בלוי ראוי כפי המקום ידוע. ויש להבין מדוע נקראו על שם נקודות

הר יעקב קטאלנו יצא כחוצה על שני רבנים

שנבררו ריונים עליו וקבלם לרון בדין תורה

בטענה שיש לו עם כמהרר שלמה דיומנטי רילולמו וכועק מר ר

באמר רבנן קא מחנפי אהררי ועל שלשה רבנים תלה ערעורו על

הפסק דין כרי לסתור הדין שרנו לו הרבני נברו וראשונ כי בענין

מוס הכיב הנמצא עובר בבית ראפי אלתל לא ירע כמהרר שלמה

הל המוס ההוא ולא דאחו ולא מחל שבזה איך בידי לרון הואיל ולא

ראיתי העירונו איך העירונו נבר במהרר שלמה הל לאי אפי נמא שכן

הוא ויונה בן שלא ירע במוס זה מעולם קורס קנותו הכית אלה במוס

זה שאינו בגופו של בית כבר איתיה בתקנה כשיחזיר כמר יעקב

הל לבמהרר שלמה הל פחת הכית מפני מוס זה וכמו שהשיב ר יוסף

ן מלאש בתשובה הביאה האון ירוחם במשרים נתיב יא חלק ו

בסופו ואל ומה שאמר לתקן המומים אם המומים אינם בגוף הכית

בגוף אמת המים העוברת בהם או שיש לארם תשמים עליהם

החליפין קיימים ויקיים עכ : ולפי הנדחה לי כבר כתבתי לשון

זה בפסק כתבתי לבמהרר שלמה הל בקיום שוראי מומים מבטלים

מקח כשהם נבטרי רתרי מיני מוס הו חר מוס בגוף המקח וחר מו

שאינו בגוף המקח בגוף זה שבוראי לא מבטיל מקח בשביל מוס כזה

לא יתקן כל הפחת עכ בקיאים וזה אחר מהרברים שמתרעם כמר

יעקב על הריונים שעוותו הדין שלא פרשו דבר זה :

מערער על הריונים שרנו על מוס הכותל הנמצא בבית בלי יסור

שהוי מוס ראוי לבטל המקח והנה כמר יעקב אומר שבורא תמורה

עליה מה ראו על ככה לדין והלא הוא הביא לפניהם בנאים בקיאים

ובפניהם בדיקו בקרקע ומכאחו קרקע בתולה כלומר שמעולם לא

חפרו שם למטה מהכותל ובענין זה העירו שאין כריך הכותל ליסור

שכן עושים בכל מקום שהקרקע בתולה איך מעמיקין יסור בכורל

החת הארץ והכותל שמעמיקי לעשות לו יסור היינו בכותל נבנה על

קרקע שאינה בתולה שהיא קרקע בלתי עומדת ועל כן מעמיקות
מתחת לארץ עד שימצאו קרקע קיימת ושכן לפי האמת ימצאו כמה
וכמה כותלים במאביראט נכנים על קרקע בתולה כזה ועומדים
ימים רבים ובאמת א"כ דבר זה פשוט מכוער נא ככותחא דרבר זר
חלוי במנהג המדינה כרשנינו בבב"ב פ"ק מקום שנהנו לכנות גויל
גזית כפיסוס לכינים הכל במנהג המדינה ואין ספק שא"עפי שבנין
לבנים ובפיסוס חלוש מזית מ"ל היבא דאין מנהג המדינה בגזית
אין כופין לא כפי המנהג וא"כ עשו לעוות ארס בריכו או לאזני שכך
שומעות . שלישית ועל זה לא תמצא נפשו מנוח לכך רגילה כי
כדי להפך הקערה על פיה אמרו בפסק דינם שחקרו ודרשו עדום
ובקיאוס העידו שזה מוס ראוי לטל המקח וכמ"ל יעקב לא דאח
בערות העדים ולא שמע על עדום בלא לעולם ואם העידו כן העידו
שלא בפניו ולא הוריעו לו וכן קבלו שבועת כמהדרר שלמה על ענין
התשמים שנשתמש כמהדרר שלמה בבית אחרי הגלות לו כל המומים
ורנו ע"פ עד אחר ולא שמו לבם על הפסוק שאומ' לא יקום עד אחר
באיש דלכל עדות אינו קם לא לשבועה לבד ועל התשמים שנשתמש
כמהדרר שלמה הוו תרי עדיו ועל אמרו שלא מרעיתו נעשה התשמים
לא היה כי אם עד אחר ופשיטא דאין דבריו של אחר במקום שנים
ומה ענין לשבועה כאן לבטל עהדת השנים ולע"ז טעו הדיונים בזה
וגם טעו בהלכתא פסיקתא דאין מקבלין עדות שלא בפניו כרשמי
מסוגית הגזל בתרא אם לא הוריעו לו תחלה וכגון שפתחו בברי
בדיניה או שהיו עדיו חולים כדאיתא התם דאז ודאי אם לא בא הוי
פושע ולא מיבעיא למאן דבעי תרויהו חולין ושלחו לו כמו שפירשו
בתוספות לא אפי' למאן דאמר דבני בחד מנייהו או חולים או שלא
לו ובאן לא עשו שום מנייהו ולא שמו לבם לרברי הטורים מימן לא וז'
ואם קבלו העדות שלא בפניו ב"ד אין דנין על פיו וכן במישרים נתיב
ב חלק א' וז' ועוד בת ריב"א שאם קבלו עדות שלא בפניו אינו עדות
וכן כתב הרמב"ן והו' להו כטועים בדיבר משנה וחדרין וכמה
דברים אחרים עשו שלא כהוגן כפי דברי המגיד שלא סדרו להם
סופר לכתוב העדויות לרעת אם מכוונים בעדותם ואם העדות

היו עדות מצטרפת בדין שיוכל לעיין על הפרוצדור כל הרוצה ויגלה
לעיין כל על מה בנו שרשי פסק דינס על בן שמעתי ותרנגו בטני
אמרתי על בן תאבל הארץ וכל יושב בה אם בן הוא כמו שאז מסכים
אני עם המבטלים פסק דינס ואז עליו בטל הוא כחפא בעלמא הוא
להוי פסק דינס וחרמם בחרמו שלום ונאם אין לו לחם ולא ישוך כי
בבר התנה במר יעקב עם בעל דברים ריירה דעל מנת בן קבלו
הדיינים שירנו דין תורה והם לא רנו דין תורה בטל התנאי בטל
הקבלה ולמפרע אינם דיינים לרון מה שרנו ואז הוא ברוך הוא כי מר
יעקב וברוך יהיה אשר לא קבל עליו את דינס וגו' לא יעכב קבלרנו
הדין אחר שנכתב פסק דין בחתימת ידו בשולי הפסק דין הרגורא
הואיל וקבל מבלי ודיעת מה שרנו דמסתמא על דעת בן קבל שחשב
שרנו דין תורה ואומרא רמכח היא וזה הם תחבולות להרשיע הכרי
ולא באה חלק יעקב ועור רהוי מחילה בטעות כל היבא רלא ירע כי
ההיא ררב ענן ב"ב פר' חזקת הבתים . אמנם מרערת

וכן מסכים אני עם הגורמים בגזרתם שיחוייבו הבעלי דינים לברר
מחדש שנים רבנים אחרים יהיו מתונים בדין ויהיו דין תורה
ביניהם ויקבלו העדויות בדין בפני ב"ר וסופר נאמן יכתול על הפרוצדור
ואחר כל הוצא נקי בדין יזרק בהשפטו והרשע יזכה בקבלו עליו
הדין אשר יקוב את ההר ובזכות זה יושיענו יי במהרה בימינו אמן :

הכותב בנחן כי קאמינא חר כרעא אגוררן וחר כרעא אמברא
יצחק בכר עמנוא דלטאש נע פה רומי ל ב סיון סנת ש' ולפרט האף
השמי ליכירה פ' אשר הורוני מן השמים :

כי אראה חמם וריב בעיר בין שני עברים נזיס ומריכיס
במלתא ראית בירה דרורא דממנרא לא ראובל
להתאפק וכלמי ראבזא אט לא ראחורא רעי כאשר יורוני מן
השמים . כש כנו או שני עמורי התוך אל סמתיא ראני
שחא העושק יראולל החכס ויאבר לב מתנה ממתנה נאלו אל :

לכן אמרתי לא אביט און בעי'קב וירידו אמינא ואפשוט מהא חר'א
שהרין עם במר יעקב המוכר ולא יכול שבנגדו החולק עליו בשום
זר ואופן בקוהרין לבטל המקח יען כי נשתמש הקונה באלתו בירת
אחר שירע במוס ובהא מורו כולי עלמא ואפי' אותם הדיונים כבד
בתבו בפסקם שהובא שם ממנו . והפוסקין שוין כגון הלמנו סימן
ק' ע' בלאוין מביאו בשם רב אפם שאם נמצא במקח מוס שלא ידע בו
מחזורין אפי' אחר כמה שנים והוא שלא ישתמש במקח אבל ראס
נשתמש בו אחר שראה בו מוס הרי זר מחל ואינו יכול לזור בו וכן
בטורא א' מוכן בהרמבם בהלכו מכירה . וזו אינא צריכה לפנים .
וטענה שאשתו היתה סבה שהובא שם הממון רהורא בלי ידיעת
בעלה אינא טענה ואינא מתיישבת על לב כן דעת ומסתמא ואין
האשה מעיזה פניה בפני בעלה כל כך כש' אשת חבר רהרי הירא
בחבר ולא מיתקברא כלל האי טעמא שעשתה כך בלתי רוסקמרת
מוחלטת וכוונת בעלה ורשותו . והוי ספק ווראי ואין ספק מוציא
מורי וראי כי וראי הובא שם ממנו ונמצא שנשתמש אחר ידיעת המוס
וא"כ אינו יכול לחזור בו מהמקח רק המקח קיים ומטעם זה ומטעמי
אחר' אשר לאפס הפנאי לא אעלם על ספר הנני מסכי לבטל פסק דין
הדיונים הכרוכים ה' ולעקור אדמם מעקרו ובעת יאמר ליעקב
ברוך הוא וברוך שמו אשר לא רצה לקבל עליו את דינס' אבל שני
החלקים יבררו כדורים אחרים וילכו אחר ב' יפה עד יוצאו לאור
משפט ואיש על מקומו יבא בשלום :
נאם יהודה בכמהרר שבתי ז'ל ומסכים לדעת החכם הקודם אלי :

על דברים העולם עומד על הדין ועל האמת וכו' .
נאם אברהם בן הנר יחק הקניט ז'ל כרפתי :
נאם אני לא אחסוך פי ואחזה דעי אף אני ואומר כי המסכי
במר

באר יעקב הנזכר זכה בדינו והריניס' מנוטעו שפרשו בו מבלי
 סירוטו הכתו בשטר המכר פירו המוס מרפקו הרמבם ואלמ' כפי
 ק"ע זל כל שתכנימו עליו בני מרינה שהוא מוס שמחזירין בו מקר
 זה מחזירין וכל שתכנימו עליו שאינו מוס הרי זה אינו מחזיר בו לא
 א"כ פירש שכל הנושא ונותן סתם על מנהג המרינה הוא כוונת ע"כ
 והריניס פרשו שכל סירוטו הכתו בשטר המכר הוא פירוש המוס
 א"כ לפי דעתם אחר שנמצא אותו מוס מחזיר בו המקח • ואני לא
 זו ולא כיוצא בזו שמעתי ואור דעתם בארץ נעתם בזה • כי ל"ד
 דלשון לא א"כ פירש משמע שיפרט המוס בשם כגון בלי מוס פלוטל
 ומרלא פירש המוס איהו ראפסור אנפסיה ובשביל כך אין מחזיר
 בו מן המקח • ויש לי תשובות להשיב על שאר הטעמים שהביאו
 הריניס הנזכרים ובזולת הפנאי השעה צריכה ללכת לי לא הקוצ'ים
 רק הנני מסכים עם שאר החכמים הקודמי' לבטל הפסק דינם ולרא
 ירא יעקב ולא יצר לו מגזרת נאם שלהם שלא יהיה לו לחם רק יהיה
 חלם ולא יסך במר יעקב אל ויבא יעקב שלם ואברכהו וגם ברוך
 יהיה ואתו החיים והשלום :

נאם הקטן מיכל במר שבתי זמל' מקב' לדעת החכמי' הקודמי' לי :

הנה כעת במר יעקב קטלאנו באה לי וגם ראיתי טופס הפסק
 דין ואת הלחץ אשר לחצו אותו במהרר יבחק ליאון צור
 ובמהרר יעקב מריקנאטי אשר קבלום עליהם לריניס' במהרר
 שלמה רמונטי רילולמו ובמר יעקב הנז' לרון רין תורה על דבר הריב
 אשר ביניהם ממפירת בית בכחו לעילא וכנראה בקונפרומיסו ויהי
 כי קריתי וסניתי הפסק דין ההוא בראר היטב נפל לבי בקר כי
 ואסתומם על המראה ואמרתי איך לא תקיא תארץ ארת יושביה
 בראותי כי שני אנשים ברורים כמותם עזבו את מקור מים חיים
 את הריניס הערובים לפני כל יורעי דת ודין בשלחן ערוך לפני
 הארס כגון קבלת הערות שלא בפני בעל דין שכבר קבלוהו והלכר

פסוקה היא כדאיתא בבב"ק פר' הנחל בתרא שאין לקבלו אלא א"ל הורא
 חולה וכו' ושא"ר טעמים הנאמרים שם ובלא סופר ושאר דברים
 הנוהגים הר"ינים אשר כמותם אשר קבלו עליהם לרין דין תורה
 וכפי תקון חז"ל כנראה מתוך פסקם ממש וכן בשאר דברי שנו אר"ת
 טעמים ולא נתנו טעם לשבח רק לפגם לחכוב להם סברות ובורות
 בשברים אשר לא יכילו המים ועשו לעוות אר"ם בריכו • ולכן פליא
 דעת ממנו ונשכחה לא אוכל לה ונלאתי כלכל ולא אוכל חמם ושור
 הנשמע בה על פני אשר לא אוכל להתעלם מלהסכים לרעת אריות
 שבחבורה הקורמים ומי הוא שראה את לו יוצאים ולא יבא וגם אנכי
 לא אטה ימין ושמאל מכל אשר סדרו וגבלו הראשונים הגם כי לדברי
 כל"ת אין ברין חזק מל"ז ברי • שאמת תהא נכבת ארצה וראש במרתן
 יגיע השמי' וכדי להצדיק את הצדיק לכן יבאתי אחר עקבות הרוע'
 וגם לי לבב כמותם לבטל פסק דין הר"ינים כי לא החמיצוהו כדאין לרין
 דין תורה כאשר אמרו וכבר חז"ל בבב"ק כל המשנה ובא אחר ושנה
 בו פטור וכו' ה"ל הם שנו שלא רנו דין תורה כאומרם • וכן במ"ר יעקב
 ה"ל אם שנה שלא רצה לקבל דינם פטור מעונש גזרתם וגורא רבא
 דשרו עליה על רלא ביות לדינייהו לא מעלה ולא מור' והנני גם אני
 מקיי' בכח ידיו וגזרתי להורסו ולבטלו ולנותשו מעל ארמאותיו ולעוקר
 מעקרו ולשום אותו אר"ם כחרם הנשבר שאין בו ממש ושלא יכלה לכל
 ולא נחש ביעקב זה רק אברכהו גם ברוך יהיה :

גאס שלמה בבמ"ר שמעיה טרינו ומסכים לרעת החכמי הקורמי' לו :

אכפלו כל הני חכמי דלעיל' לאשמועינן שהר"ינים ה"ל
 שהובדו עליהנרין לא חשו לקמחיירזו ולא לנו
 בעמקה של הלכה זו ולברור האוכל מתוך הפסולת כהאי דינא יען כי
 גזרו שיבטל המכר מהבית ההוא ורמו כרלא גמירי הא שמעתתא
 וגם אנכי בהם נענעתי א ה"ל יעקב ה"ל כמו ראשי משום עת לעשות
 ליה וכו' ומקיים גם אני שהר"י עמו יען כי יסד טענותיו על ג' טענות כנ"ל

וְדַבְרֵי שְׁעוֹלָם עוֹמֵד בְּנֶגֶד הָרִינִים הָלָל וְהַחֲסֹט הַמְשׁוֹלֵם לֹא בַמַּהֲרָה
 עָתֵק . הָרִאשׁוֹנָה טוֹעֵן מִהֶמוֹס הַהוּא אֵינוֹ מוֹס שֶׁבְּנוֹף
 הַמִּקָּח וְכֵן רַעֲתֵי מַסְכִּים יַעֲן כִּי הָאִשָּׁה אֶתְקַשְׁהָ לְמִדָּה דְּמִרְיֹן גִּשְׁ
 דִּקְרוּחָהּ קִיחָה מִמִּדָּה עֶפְרוֹן בְּרִאמְרִינֵן בְּרִישׁ קְרוֹשֵׁץ . וְכֵן
 נְמוֹ לִיּוֹסִי אֲמֵר בְּפֶרֶק כֹּךְ הַקּוֹדֶם וּבַהֲנָזִיקִין לַעֲלוֹם לֹא קִרְאֲתִי לְאִשְׁתִּי
 אִשְׁתִּי אֵלָּא לְאִשְׁתִּי בֵּיתִי וְכוּ . הָרִינֶלךְ אֵלָּא קִרְאֵה אֵלָּא סִבְרָא
 הָאִשָּׁה אֶתְקַטְּ לְמִדָּה וּלְבֵית אִמָּא כְּמוֹ שִׁמּוּמֵי הָאִשָּׁה צְרִיךְ שִׁיחַו בְּנוֹף
 לְכַטֵּל קְרוֹשִׁיָּה וְלִמְרֵךְ מִקָּח טַעוֹת הוּא לְאִפְקוּי הֶמוֹס הַהוּא מֵאוֹתוֹ בִּיב
 שְׁאִינוֹ בְּנוֹף הַבֵּית אֵלָּא עֹבֵד תַּחַת קִרְקַע הַבֵּית וְלֹא שִׁיךְ הַכֹּא בְּטוֹל
 סְרוּיָטוֹ הַכְּתוּב כְּשֶׁטֶר יַעֲן כִּי אֵינוֹ בְּנוֹף הַבֵּית וְדִמִּי לְאִמְרָת הַמִּישׁ
 הַעֹבֶרֶת תַּחַתוֹ דְּאִמְרָתָן שֶׁהַלִּפְיָן קוּיָּמִים הֵלֵךְ אֵינוֹ מְכַטֵּל הַמִּקָּח
 וְאֵינוֹ מִקָּח טַעוֹת . וְכֹךְ חֲזִי כַּעֲבִיין זִיז וּמִזְחִילָה וּמִרְזַב
 שְׁאִינוֹ בְּנוֹף הַבֵּית אֵיכָא חֲלוּק בַּחֲזָקָתָם יַעֲן כִּי אֵינוֹ בְּנוֹף הַבֵּית שֶׁנֶּה
 מִבֵּית הָאֵל נְמוֹ בִּיב זֶה שְׁאִינוֹ בְּנוֹף הַבֵּית שְׁאִינוֹ מְכִירָת וְרִאֵינוֹ מְכַטֵּל
 הַמִּקָּח יַעֲן כִּי אֵינוֹ בְּנוֹפוֹ . וְאִפִּי אֵלָּל שֶׁהַבִּיב הוּא
 מוֹס הֵלֵךְ כְּבֵר יָדַע וְנִסְתַּמֵּם בְּאוֹתוֹ בֵּית אֲחֵרִיבֵן וְהָרִי מֵחַל .
 וְהָרִאִיָּה וְאִמְכֵּתָא לִי מִזֶּה הִנְהוּ תְּרִי לִישְׁנֵי שֶׁכְּתִבוּ בַּפֶּסֶק שֶׁלֹּא־
 הָרִינִים הֵלֵךְ וְלֹא וְהָבִיֹא כֹלֵךְ יַעֲקֹב עֲרִים לִפְנֵינוּ כִּי אֲמֵר הָרֵר שְׁלֵמָה
 לִפְנֵיָהּ שֶׁהַבֵּית אֲשֶׁר קָנָה בּוֹ הִיָּה בִּיב וְשֵׁלֵךְ הִיָּה מִקְפִּיד בְּזֶה כִּי רַעֲתוֹ
 הִיָּה לְהַסִּירוֹ עַל לְשׁוֹן הָרִאשׁוֹן . וְגַם כְּתוּב בַּפֶּסֶק
 אֵיךְ כֹּלֵךְ יַעֲקֹב הַבִּיב עֲרִים לִפְנֵיָהּ שֶׁהָרֵר שְׁלֵמָה יָדַע כְּמוֹסִי וְאֵלָּכֵךְ
 נִסְתַּמֵּם וְלֹא . וְעַל מֵה שֶׁטַּעַן כֹּלֵךְ יַעֲקֹב שֶׁכְּמַהֲרֵר שְׁלֵמָה נִסְתַּמֵּם
 בְּבֵית אֲחֵר שׁוֹרַע הַבִּיב וּבִשְׂרָר הַמּוֹמִיִּם עַל זֶה הַבִּיב עֲרִים
 לִפְנֵינוּ שֶׁהוּכָא מִסֵּד מְמוֹנָו וְכוּ . אֲלֵמָר מִפִּי פֶסֶק הָרִינִים
 עֲצֵמוֹ נִרְרָה בְּרִירָה שֶׁנִּסְתַּמֵּם בְּרִירָתוֹ בֵּית הָרֵר
 יִדְעֵתוֹ מִהַבִּיב וְאֲמֵר שְׁאִינוֹ מִקְפִּיד כִּי רַעֲתוֹ הִיָּה לְהַסִּירוֹ .
 וְאֵלֵךְ זֶה טַעַם נֹכַח לְכַטֵּל הַמִּקָּח שֶׁרִאֵינוֹ מוֹס
 כֹּל לְפִסְקִין שֶׁאֵסֵר יָדַע כְּמוֹס וְרִירָר כֵּךְ נִסְתַּמֵּם שְׁאִינוֹ
 יִכּוֹל לְרִירָר כֹּוּ . וּבְפֶרֶט מְכִירָתוֹ הַמּוֹרִיִּם בְּסִימָן לֵלָכֵךְ
 וְהַסֵּפֶר מְזוֹרֵת הַגִּדּוֹל בְּלִרְאוּיָן סִימָן ק ע זֶה לְסוֹנוֹ .

בתכ רב לפי כסד רב האוי גאון המוכר לחבירו קרקע וכו' ער
ונמצא במקח מוס מחזירין אותו וכו' ער אבל אם נשרת מוס אחר
שראה בו מוס הרי זה מחל ואינו יכול לחזור בו ע"כ ורמי למוס
שכגלו באשה כגון על פדחתה דאמרינן פר המדיר שראיה ונפיים
הוא ה"ל ראיה ונפיים ומחל . ומה שכתבו בפסקם שיכול לומר משטה
הייתי כך באמרו שאינו מקפיד מהביב . זו לא שמעתי שמשטה
הייתי כך משמע שלא בפניו כהכא שהיה בפני אנשים אך לר"א בפני
ב"ר לא כיוצא בה משמתי משטה הייתי כך משמע בפני ב"ר בכולי
תלמודא כגון ההיא דריש הזורק גט ז'ל זרוק לי חובי וכו' מהו דתיל
מצי אמר ליה משטה אני כך ופר' מצות חליצה טול דינר והעבירני אין
לו לא שכרו אמר ליה משטה אני כך וכן כל כיוצא בזה ועוד דרייקינן
לשון כך רמשמע לנכח והראיה שהביאו בפסק רינס מהמרדכי דפר'
קמא רבב"ז ז'ל אימתי בזמן שתבעוהו ור"ז ר"ה אבל אם הורה
מעצמו וכול לומר משטה אני כך שהפה שאמר הוא הפה שהתיר
ע"כ . תמה אקרא אם לא עיינו מאי רכתב בתר ר"ז כי שהרי
המרדכי כתב בתר הכי ז'ל ועוד כתב ראם תלה הוראתו בדבריו אחריו
אין הבעל דין יכול לומר הוראתו נקבל ושאר דבריו בטלים יאל"ל
הוראתו בתשלום דבריו ועל זה אמר הפה שאמר הוא הפה שהתיר
ע"כ ה"ל הרי תלה הוראתו בדברים אחרים היינו שאמר שירע בביב
אבל רוצה להקירו א"כ באמרו כי רוצה להקירו הוי תשלום הוראתו
בלול שאינו מקפיד ומרלבעל דין חבירו אי הוה אמר דברים אחרים
הוי תשלום הוראתו ואינו יכול לומר הוראתו נקבל ושאר דבריו בטלים
השתא נמי לרידיה אמרינן דברים האחרים הוי תשלום הוראתו ואם
כן מחל . ועוד דהרי המרדכי כתב בתר ההיא וכן בסנהדרין פ"ג על
ההיא דאמרינן למחר אמר ליה משטה אני כך פטור . כתב ר' אבי
העזריה"ה אם אמר לא הוי דבר מעולם לא הוחזק כפרן דכל מילי
דבריו לא אמרי אנשי . כתב ר' סעדיה גאון דכריך לישבע שנתכוון
להשטות וכו' הכא נמי מהדר שלמה היה צריך לישבע אם נרנכוון
להשטות ומרלא נשבע אמרינן דמחל ולא ארבוריה סמוכא בלא שבוע
מדרביבא שבועה מן דינא . ומה שהביאו ההיא דפר' האומנין לומר

שאמירה בעלמא אינו כלום מכח ההיא דמיותי במרדכי זל דמלמד
 שהתחיל ללמוד וא"ל בעל הבית לך מעמדי ראוי חפץ כן ונתרצה
 המלמד ושוב חזר בו בעל הבית וכו' נמי אינה ראויה לההרר שלמד
 שהרי המרדכי בת בתר ההיא זל . ועוד בין שהשכירו נתחייב לבן
 ללמדו ולא כל כמיניה ראב למחול שעבורו של בן רזבין לקטן וראין
 חבין לו וגם אין חביו יכול למחול שעבורו והכי איתא בתוספת דכתובו
 פר מי שהיה נסוי בתב לזון את בת אשתו ושכרה לו לאו כל הימנה
 שזכין לקטן ואין חבין לו ובפר' בתרא דכתובו בתוספת הפוסק מעות
 לכתוב קטנה ופושט לה את הרגל כופין אותו ליתן שזכין לקטן וראין
 חבין לו וכו' ע"ש . אמא זיל בתר בתרא וכל תנא בתרא לטפוי אתא
 והלכתא כוותיה בפסקי תוספ' ובכל דוכתא הגלא אמרינ' דטעמא
 שבשכיל אמירה בעלמא לא נמחל שעבורו של מלמד וכו' כמו שאומר
 בפסק רינס . לא טעמא דאמרינ' שלא נמחל שעבורו של מלמד
 בשכיל רזבין לקטן ואין חבין לו כנראה מכל הראיות דלעיל . הרי
 לך דעקומת פיו של מהרר שלמה הו"א מעשה אפי' שהיה שלא בפני
 בעל דין חבירו . ואמרינ' הכא הנראת ב' במאה ערדיס' דמי
 בראיתא בכל דוכתי ועוד דלא דמי אמירה דגבי שעבור לאמיר' דגבי
 ממון כי הכא אית ביה דררא דממונא ולכן ל' אין הכרז דאמרה
 לראיה שלהם . אחזור לענין ראשון מהביב ואומר' אני
 יען כי אינו בגוף הבית לא דרך קרקע למטה ודמי לאמת המים כמו
 שאמרנו אלמא בשכיל זה לא נכטל המקח רק במר' יעקב ה"ל יתקן
 כל הפחת שיבא מאותו בוב כפי שיטתו אותו הבנאים הבקיאים ויוכל
 לדור כמהרר שלמה בבית ההוא כדדורי אינשי וכן הרין נותן .
 ועל האחרת שטוען במר' יעקב נבר הריוניס' שרצו לכטל המקח
 בשכיל כותל אחר הנמצא בבית בלתי יסוד גס בזה רואה אני ראית
 דבריו יען כי הביאו בנאים בקיאים בטוב בניין והם העירו והסיחו
 לפי תומם שבשכיל שהקרקע של אותו יסוד הוא קרקע בתולה ולר'
 דג' ילי אינשי להעמיק הקרקע לכ' כמו בקרק' שאינה בתול' כי הקרק'
 בתולה חזקה יותר ומפי הבנאים אנו חיינ' שאמרו שמנהג מרינר'
 אפי' שם מכאדטתה והכל כמנהג המרינה והתלמוד מלא מזה על כל

גדותיו וכל הנושא ונותן סתם על מנהג המדינה הוא סומך ומביא
התם בסומך קע' הסלמ' והדיונים פרשו שבלי סריוטו הכתוב בשטר
המכר הוא פי' המוס מראמר גבי ההיא התם אלא אם כן פירש אלא
לפי דעתם כבר מפורש המוס ולאחר שנמצא מוס במקח מחזורי
המקח . ולפי דעתי פקו פליגיה ימחול לי בלא ריב
נראה לי שלא אכ' פירש ראמר התם משמע שיפרט המוס וראמר
שלא יהיה בו מוס פלוני ופלוני ומרלא אמר הכי לא הווי פירוש המוס
וזו ולא מוביעי' זו אינה כריכה לפנים בל' עדות אותם הכנאים גויס
שהרי גוי מסכיח לפי תומנו כשר אפי' לעדות אשה כדמרינן פ' ריבמו
בל' בהא דממונא וק' שאין עליו תשובה הוא . הרי שבשביל
כך לא יבטל המקח . והשלחן ערוך לפני כל יורעו
דת ודין שבקרקעות לא שייך אונאה ובטול המקח אפילו ביותר
משתות ועד פלגא שהרי משנה ערוכה כפי הכל ושמורה בל' פרק
המוכר את הספינה וז' לו רברים שאין להם אונאה הקרקעות ועבדי
וסטרות וכו' ומקשה בגמרא מ' רתניא או קנה מיד עמיתך דבר
דזנקנה מיד ליד יבאו קרקעות וכו' ואין הלכה כר' אחי וכו' יוראנן
שאמר בטול מקח יש לקרקעות . וכן
פירש רבא בפרק האיש מקדש ראפילו ביותר משתות לא יבטל וכן
אמר רב נחמן דבתראה הוא והלכתא כותיה בדיניה בפרק המקבל
וכן במאתא ושוה מאה אין אונאה לקרקעות ורי בהערה מועטת זו
למבינים . הטענה האחרת הטוען
במר יעקב הנזכר לעיל כנגד אותם הדיונים ה' היא מיוסדת וקשה
וחזקה יותר על ארני הדיונים מכולן כפי אומרו שקבלו העדות שלא
בפניו וחקרו הבקאים ואמרו שזה מוס ראוי לבטל דמקרא ולא
הוריעוהו מיבא לעמוד על סורו ולברור אכילתו אך קבלורו שלא
בפניו וגם סמכו על עדות עד אחר ועל פי שבעת הד' שלמה שלא
נשתמש באותו בית אחרי גלות לו המוס ההוא כל זה עשו שלא בפני
בעל דין . ואי ארבורי דהר יעקב
זה קא סמיכנא תכלנה שתי ארני השומעים איך לפוס דיהטרא לר'
נזכרו הלכה הגם כי חזקת אברים שאין יוצא מתחת ידם דבר

שאינו מתוקן בזה • כי עד אחד אינו מחייב לא מכוונה
חיל קריבו רב הוא ותרי סהרי בעינן בהא לחיובי אל כמר יעקב
הל כבשאר דיני ממונו וזה ברור • ונס פשוט יותר מביעתא בכותא
נמי דאין מקבלין עדות שלא בפני ב' ואין חבין האדם שלא בפניו •
ועיין במהרריק סי' ק' ט' זל ואשר שאלת אם התוב מעכב והנתב יורע
ואין בא לב' לעמוד על סודו מה תהא ממונו •
נלעד דבר פשוט דאין מ' חליטין ממון כלל לתובע עד שיבא הנתבע
לפנינו ומתחייב בדין ואפי' מי שנתחייב ועמד בדין כבר וכו' עד דכל
דריין כהאי דינה לאו דינא הוא וגדולה מזו כתבו התוספות פר' ק
הגדול בתרא גבי ההיא דאין מקבלים עדות שלא בפני בעל דין וזל
ושלחו לו ולא בא אומר ר' רמשימע ושלחו לו ולא בא בהרי שהיו עריו
חולים או מבקשים ללכת למא' וכו' עד ויש לרחות דשאני התם דפתחו
ליה בדיניה עכ"ל • וכן כתב המרדכי
וזל בנן שהיה הוא חולה או עריו חולים ושלחו לו ולא בא וכו' עד
דשלחו לו גרידא אין מקבלין • ובאלפס ובאביאסק
וכן פ' ר"ח משמע דאין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין עד שיהיה
הוא חולה או עריו חולים ופתחו ליה בדיניה ושלחו לו ולא בא דכל
שלשתם בעינן עכ"ל וע"ש באורך • ואיתא נמי התם במרדכי
וזל ואפי' היבא דקבלו העדות בדועבר שלא בפני בעל דין כתב ריב"א
דלא הוי עדות לרון על פיהם וכו' עכ"ל • אל כנרון רידן היאך
דנו הדיונים הל' מפני עדות ההוא שהיתה שלא בפני בעל דין ונלעד
דלאו דינס דין בזה יען כי קבלו העדות שלא בפני בעל דין אין לרון
על פי אותו עדות כמו שפסק ריב"א לעיל וכדאמרין דלתא בעינן
והבא ליבא אפי' חד ומזה הטעם אינס יכולין לכוף את כמר יעקב
לקבל דינ' לבטל המכר וכפי הנדא' בחוש לפי פסקם מקבלום הב' עליה
ע"מ שדיונס דת' וזה אינו דת' יען כי טעו בקב' הער' ימרו' לי כ"ז
אם כנים דברי המג' • לכן אז אינו שגם הנאשם ההוא לא ינאש לאיש
אשר בזה כמר יעקב המוש' ואחריתו לא בנאש יסוך ולא כצפעוני
יעריש לא הנני מסכים עס אפי' מקדמוני כבר לבטלו מעקרו ולסמומו
בחרמו של יס וכחשם בעלמ' ומעתה אומר אני ברוך הוא וברוך שמו

ואמנם אומר אני שיכדירו וילכנו הרין כתלנ' חוור וכעמר נקי ויוצא
לאמתו ואז אים על מקומו יבא בשלום . זאת תורת העולה
על רוחי כפי גופא דעוכרא אשר סופר לי ויה' יבולנו . משגיאות יחר
עם כל ישראל חברים היושבים בגנים באהלי תושבית ובמקום שלמנו
לקצר אינו רשאי להאריך רק . אמת ומשפט ושלום שפטו בשעריכם
פה רומי יום חמישי ג' לחדש תמוז רננו דריקים לפק' :

נאם הנבר סתום עין השכליות ברוך חזק יצו בכלר יהודה הרופא
זלל כותב בחפז רב כאשר מן השמים הורוני . וחברי שהפצירוני
לחיות דעי אף אני לפוס ריהטא :

בהיות כי המעולה כלר יעקב קטלאנו יצו הביא בידו פסק דין
אז שנתן וכתב בגדרו על' הריינו החתומי בפסק על ענת
הריב והטענה שיש לו עם החכם כמה הרר שלמה ממנוטו ודילולמו
וראיתי בפסק איך קבלו עליהם לפסוק ולרין דין תורה והנה מעלת
החכמים ונבונים רבני רומי חתמו בדרך כי ראו והבינו כי לא רינו
דין תורה וכל אחר האריך בפסקיו וכן שמו דם לקיים ולאשר ראיה
הוסרה החומר והנריו ונתבטלו לגמרי ולמפרע ואין באן חרם והספ
שהורו לנו על כך כמו שאמרתי כי לא רנו דין תורה ולע"ה נראה כי
מ"כ הורו לנו בזה כי בלי סירוטו כלל ועקר הוא פירוש מלשון אל א"כ
פירש והביאו הלשון מהלמבם זל ולע"ה אינו כי הלשון של בלי
סירוטו כלל ועקר הוא לשון סתם כי לא פירש בשטר שם מוסד וגב
אינו מפרט המוס למא הלשון מבלי סירוטו הוא לשון סתם ולרא
ידעתי מהיכן דיוקו הריינים לפרש הלשון ההוא מבלי סירוטו כלל
ועקר כמו שכתוב בשטר לומר שהוא פירוש מאלא א"כ פ"י בזה אינו
בי מלשון בעל הטורים ושאר הפוסקים משמע שצריך לפרט המוס
בשם כמו שאומר בקוף ואפי' אם פ' המוכר ע"מ שאין אחרת וכו' א"כ
מאותו לשון משמע שצריך לפרט המוס א"כ לשון בלי סירוטו אינו ר"ל
בן כמו שחשבו הריינים ולכן על ענין הלז אין לומר שהמקרה בטל

מפני

מפני שכתו בשטר בלי סירוטו כלל ועקר כמו שאמרתי והנה ראיתי
 ג' אדך קבלו הערות שלא כעניות ואע"פ כי ראב"ה וראב"ן מכשירין
 היינו בדיועבד אבל לכתחלה כלל כלל לא ובהיות כי לא רנו דין תורה
 בראיה בוראו שהוסר האדם והטרו ואין כאן אדם ולא נדנו לא שהוא
 בכלל ברוך ואע"פ שכתב וחתם שמו בשולי הפסק לאשרו ולקיימו לזה
 אין לחוש מפני שדעתו היה שיתנו דין תורה וידנו לשי' הדין ולפי
 דעת ר"ל ולא מאומד ולכן אני מסכי' עם שאר הגאונים שחתמו לבטל
 החרם והגזרה ומחרש ישתטלו העניינים ויתלבנו היטב הרבדים
 כדי שאיש על מקומו יבא בשלום ואע"פ שעבר עליו הזמן משלמים
 יום עם כל זה אני מסכים בעד הסכות הקודמו' שיראה הענין באר
 היטב :

כה אמר אברהם בכר אהרן ז"ל הכותב בחפזו יום כ' סיו' לפ"ק ימים
 לארש תמח פרשת חקת :

הגם בי במקום שאמרו להאריך אינו ראוי לקצר בדרך דירן מ"ל
 בראותי את אשר כתבו החכמים הקודמים לא ראוי
 הרבוב אך נשתוממתי מהדינים החומים בלשון מדברי דר"ק
 והנה צעקה על אשר פסקו נגד ה' ועקב קטלאל ובטלו המכר מהבית
 שמכר לכמהרר שלמה ממונטי דילולמו מכח תשובה אחר שרמ"ב
 הר' יוסף מנ"אש הביאה ר' ירוחם במשרים והם עצמם הביאו אותה
 תשובה בפסק דינם לזכות כמהרר שלמה ה"ל ואיך לא ראו התשובה
 בכתבה יען כי בתשובה כתו ז"ל ומה שאמר לתקן המומים רא"ס
 המומים אינן כנוף הבית כנוף אמת המים עוברת בהם או שיש לאדם
 אחר תשמיש עליהן החליטו קיימו וקיים אב אמת המים אינו מחזיר
 המקח ויכול הר' יעקב ה"ל לתקנו ולא כמו שפסקו נגדו הדיינים
 ששמו מום שאינו כנוף הבית כנוף אמת המים עם מום שהוא כנוף
 הבית כנוף כותל רעוע באומרים בפסקם ז"ל ועל מה שטוען הר' יעקב
 שרובה לתקן המומים ויהיה המקח קיים אינו אומרים שר"י

בטלים שמאחר שהיה צריך לתקן המעוות ולחדש בו אמרינן פניס
 חרסות באו לכאן עכ"ל ולזה הביאו תשובת ר' יוסף מנחם בראר
 במשלים נתיב יא חלק ו' ור' יוסף עצמו אינו אומר פניס חרסות
 באו לכאן כי אם במוס' אשר בגוף הכית כמו שבא בפ' ברנשוכר
 עכמה והריינים אשר אמרו להושיע אך לא להועיל שתפן זה עס'
 זה כנראה בפסקם ועל זה אני תמיהעליהם מה ראו על ככה ומה
 הגיע אליהם לעוות ארס בריבו בהכחיס ראויות בשס' ר' פלוגי
 והוא לא כן ידמה על כן וגם עכור דברים אחרים
 ראיתי בטופס פסקם מהובא לפני אשר לאפס הפנאי
 לא אעלס על ספר הנני מסכים להערת מורי
 ואלופי הקורמים אלובסל החרס מעקרו
 אשר שמו הריינים הל' נגר מי שלל

רצרה לקבל ארת ריינס יען כילל
 רנו ריין תורה באשר נדרו ורל
 יעכב אורתו חתימת ידו אשר
 חתס בשולי חפסקס ראעפי

מעבריו שלמים יוס
 אחר נתינת פסק
 ריינס ואין כאן
 חרס ולא נדון
 ונעקר הוא
 למפרע

והחברך את עמו ישראל במדת הסלום יכרך את כלל יעקב הל' עס'
 כל ישראל אלזר :

בנימן כלר יוסף מרינוואנו כותב לצורך שעה והוראת שעה היתה :

תס' ונשלס תלע :

והא יעקב שלם וירא מדמר וישר שירה והק שמר
 וישר משלו ויראמר :

יראו עורגים	ומעונגים	דת להוגים	ובני חברה
על דין נפסק	הוא נרד ורשק	על פיו יסק	דין המכירה
קנה לשמו	רבו שלמה	מוכר ושמו	יעקב נקרה
ביב רחמא	רבו גם מזה	היה שמחה	גם בור כרה
קמו שרים	הנכדדים	לירות גירים	בלתי שרה
טעם גאון	יחזק לואן	ובקול שאון	גמר האורה
אף ראש יעקב	דינו יקוב	לעקב יעקב	עם מי משלה
לא רחמינו	ויראנו	גם פה פכו	דין נגמרה
נדרהו על	בלתי מעל	חס הקמו על	לרון תורה
ובלי לקר	מוכר יקר	את המקח	ובנזירה
יראו מורים	האבירים	חיצים מור	כבמורה
צורבא עם שר	הביטנס שר	דרך ישר	גם במורה
ונראוני עס	שרי טעם	מורים לעם	מכורה כרה
עקרו הדין	יושבי מדין	הלומדי דין	דת אל נורא
גם בטלוח	על נדרהו	גם בדכוחו	עוטי אורה
עם הסכרות	דמו שרות	טלי אורות	מרבה משרה
ולראישרם	ונזרתם	הוראותם	הן לסערה
התירו פס	וקנו כפס	נפסק נרפס	רומי בירה :

נרפס פה רומי הכירה ברשות מעלת
 הויקאריא מארוננו האפפיאל ירה שיחיה
 והיתה השלמת המלאכה בחרש אוקטובר
 שנת הורו ליה קראו בשמו לפק :

טפס

